

11th International Conference on Language, Literature, Culture and History Studies

تازیانه زبان جوینی به مغولان، با کمک اشعار فردوسی

افسانه افروغی نیا

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی (دبیر ادبیات فارسی فرزندگان ۵ مشهد)

چکیده:

هدف از این پژوهش، بررسی اهداف جوینی از آوردن ابیات بی شمار شاهنامه در کتاب تاریخ جهانگشا است. نتایج تحقیق نشان داد تاریخ جهانگشای عطاملک جوینی از مآخذ مهم تاریخی در درک دوره مغول و حوادث زمان آن به شمار می آید. جوینی به واسطه مقام خود پیوسته همراه و ملازم حکام مغول بوده و این مسئله سبب می شد که او بسیاری از زد و بندهای دربار مغول و آداب حکمرانی آنها را در یابد. افزون بر آن جوینی به عنوان دبیر خاص و برای تألیف تاریخ خود نیازمند درک و آگاهی بالا و معلوماتی از تاریخ و فرهنگ گذشته ایران بود. او نزدیک به ۱۵ سال دبیر خاص امیر ارغون آقا و در چند سفر ملازم وی بود. در این سفرها عطاملک از نزدیک در جریان بسیاری از امور مغولان قرار گرفت و اطلاعات فراوانی کسب کرد که در تاریخ او دیده می شود. عطاملک پروده دستگاه حکومتی مغولان است و بنابراین سخنان وی، زبان و بیان کسی را دارد که به ظاهر سرسپرده و جیر هخوار آن هاست و نمی توان انتظار داشت چونان منتقدی هنرآور کارد بر استخوان آنان نهاده و همه چیز را بی پرده و شفاف بیان دارد. در دوره تسلط بیگانگان، اقدامات فرهنگی و خدمات خیرخواهانه بزرگانی نظیر عطاملک جوینی همچون آبی خنک بر پیکر سوزان جامعه ایران و کور سوی امید در دل مردم به شمار می رفت. عطاملک جوینی در مدت حکومت خود در بغداد با پشتکار، هدف های اقتصادی، فرهنگی و سیاسی خود را دنبال می کرد.

واژگان کلیدی: عطاملک جوینی - مغول - تاریخ جهانگشا - شاهنامه